

# RINKE

2022

Er is in het naburig dorp een buurtwinkel geopend: bij Rinke. In ons dorp is er niets, wat zoveel betekent als: geen café, geen winkel, geen bakker, niets. Wij zijn dus behoorlijk veel aangewezen op Rinke.

Het is niet eenduidig geweten waar de naam ‘Rinke’ naar verwijst. We weten niet of de man die we Rinke noemen, Rinke heet. De uitbater. We weten evenmin hoe zijn vrouw heet, die we de vrouw van Rinke noemen; misschien is zij wel Rinke. En we weten het niet omdat Rinke en zijn vrouw niet van hier zijn. Nu zijn wij eigenlijk evenmin van hier, maar wij zijn van minder ver dan zij.

Rinke en zijn vrouw lijken Indiërs, maar net niet. Ook net geen Pakistani. Ze lijken het meest op Sri Lankanen, wat niet wil zeggen dat ze dat ook zijn. Ze lijken erop. Rinke en vooral zijn vrouw spreken al goed Nederlands en begrijpen alles. Geen idee welke inburgeringscursus ze hebben gevolgd en bij wie. Economische motivatie zal meegespeeld hebben.

Wat mag gezegd worden op vlak van het Nederlands mag ook gezegd worden op vlak van de digitale taal. Rinke en, hoe langer hoe meer, zijn vrouw kunnen alles met hun smartphone. Ze zijn het pakjespunt voor alle bestaande pakjesdiensten. Ze scant je smartphone of briefje, vraagt de familienaam en na nog geen vijf minuten rommelen in een belendende ruimte verschijnt ze met je pakje in de hand. De vrouw ziet er dan altijd uit alsof ze een strijd heeft geleverd, alsof er in die ruimte iemand zit die het pakje niet wil geven; ze strijkt haar verwarde haren glad, verricht nog enkele scanbewegingen en geeft je het pakje.

Verder kopen we daar eigenlijk niets. Ik ben eerlijk gezegd nog nooit tot in het diepste van de winkel geweest. Op het zicht staan alle schappen vol, maar op een wijze die vooral het vullen van de schappen op het oog heeft, met producten die nooit vervallen en een vervaldatum dragen omdat zo’n stempel wettelijk is voorzien. Verder staan er ook dispositieven die door de producenten zelf zijn ontwikkeld, omdat ze hun producten anders nergens binnen krijgen: knopen, sokken en naaigaren, je kent het wel.

De verse voeding staat vooraan bij de koeltoog waarachter Rinke en zijn vrouw bestellen. In de koeltoog o.a. charcuterie of fijne vleeswaren, die ze je bestellen met een verfijnde handeling waaruit blijkt dat ze er zelf nooit van zouden eten. In de rug het broodrek. Dat kopen we daar wel eens. Een brood. Verder in hun rug hebben ze de alcohol en tabak.

Ik vergeet nog te zeggen dat Rinke en vooral zijn vrouw ook de producten van de stad verdelen. Als daar zijn de vuilniszakken, zwarte zak en blauwe zak en af en toe een initiatief van een andere kleur, en ook de stickers voor de gft-bak, de groene bak. De vrouw van Rinke lijdt persoonlijk onder dat laatste. De burgers van onze fusiegemeente moeten namelijk jaarlijks een sticker kopen voor de gft-bak. Die burgers doen dat, niet zonder zacht morren, want ze willen van hun gft af. Wij hebben hier namelijk allemaal grote tuinen en in verhouding een te kleine gft-bak.

Nu weten de burgers dat we de nieuwe sticker niet op 1 januari bij Rinke moeten halen. We moeten wachten op het sein van de gemeente in het gemeenteblad. Op dat sein gaan wij dan naar Rinke voor onze sticker, waar de vrouw van Rinke ons pijnlijk moet meedelen dat ze nog geen stickers heeft, dat het nog veertien dagen zal duren. Zij doet die mededeling met een van pijn verwrongen gezicht alsof ze hoopt dat je daardoor de winkel van haar en haar man, hun broodwinning, niet links zal laten liggen, dat moest zij en haar man die stickers zelf mogen maken, die stickers er al lang zouden zijn en beterkoop. Ze schuift de schuld weliswaar niet te veel richting gemeente, want waarschijnlijk lopen er nog andere akkoorden die ze niet in het gedrang wil brengen.

Verder, in het midden van de winkel, een viertal frigo's voor vrieswaren zoals ijs, pizza's en diepvriesgroenten en -frietten. Pogingen tot gezond eten op ongezonde momenten. En, ik ben nog niet klaar, buiten, tegen de overdekte zijmuur, drie automaten, 24/7, voor drank en snoep. Bevindt zich nog in de winkel, recenter van datum, een man. Een Indiër, Pakistaan of Sri Lankaan van lagere orde, lagere kaste. Kan niets goed doen, traag en onzeker, mag niet aan het geld komen. Zo vriendelijk als Rinke en zijn vrouw tegen de klanten zijn, zo onvriendelijk zijn ze tegen die man. Hij lijkt geen personeel, lijkt niet betaald te worden, lijkt ook geen betalende arbeid te verrichten; hij lijkt er eerder bij genomen, in huis genomen, in de winkel genomen. Mag nergens aankomen en doet vandaar niets anders dan alles wat hij vastneemt terugzetten op dezelfde plaats. De man heeft niet de fiere rechte houding van Rinke, heeft niet de gevulde buik en het glimmend gezicht. Hij loopt eerder voorovergebogen, mat en mager. Dat houdt ons westerlingen, die hun poetspersoneel met fiscaal aftrekbare dienstencheques onderbetalen, bezig.

Ondertussen is buurtwinkel Rinke een vaste waarde. "Waar wonen die juist in de straat? Voor of voorbij Rinke?" Zoiets.

En heeft Rinke een nieuwe zaak geopend: Resto Rinke, in het enige failliete café in de hoofdstraat, zes maanden op voorhand aangekondigd. "Rinke de ondernemer," zeiden mijn vrouw en ik tegen elkaar. "Hij gaat nog gans het dorp opkopen als hij zo verder doet."

Nu gingen we daar eten, om eens te proberen, en het viel dik tegen. Pizza en kebab, dat wisten we. We dachten aan een durum of een pita. Zaten we daar in Resto Rinke, aan een van de vier tafels. De grote cafétoog was gebleven. De achterste kamer was verbouwd tot een open keuken, bestaande uit een grote dampkap, een friteuse, alles voor de kebab, een elektrische oven voor de pizza's en een haktafel voor de groenten. Al bij al twee verplaatsbare meubelen en dampkap, in inox. Twee van de vier tafels bezet. Er kwamen die avond geen mensen meer binnen, de twee tafels gingen wel buiten, en wij als laatste ook.

Resto Rinke werd gerund door mensen waarvan we er vier telden, die het woord “runnen” niet kenden. Andere cultuur. De bediening was largo, lento, andante, moderato, adagio. We bleven bij het binnenkomen rechtstaan, de vrouw met een grote doek in rood en blauw op het hoofd bleef één voor één, vork, mes, in papieren omslagen stoppen. We gingen dan maar zelf zitten. En toen we daar een tijdje zaten en de tv luid stond en het koud waaide door het kiepraam en mijn vrouw dat niet dicht kreeg, omdat de hendel niet meer met dat raam was verbonden, kwam Rinke zelf ineens de zaak binnen. Hij was behendig uit een zwarte BMW X4 gestapt en liep als drukke zakenman tot aan de keuken, had in een oogwenk de stand van zaken begrepen en zei tegen de vier mensen dat ze een beetje moesten doorwerken. Waarna een van de vier ons een geplastificeerde menukaart bracht. De vrouw met het hoofdoek bracht daarna een papieren placemat, met voor mij alleen een door haar zelf geprepareerde bestekomslag waarin het servet ontbrak. We maakten onze keuze en hadden daarna nog ruim voldoende tijd om te twijfelen, van gedacht te veranderen, bij onze eerste keuze te blijven, de prijs van een BMW X4 op te zoeken op internet, en Rinke zijn proces te maken. Waarna een man onze bestelling kwam opnemen. Zover mijn aardrijkskunde reikt, kon hij ten vroegste uit Oost-Turkije zijn. Hij hield zijn notaboekje tegen zijn neus, zodat wij niets konden zien; hij tekende er met grote krullen en verticale strepen onze bestelling op.

We kregen wat we bestelden. De rode wijn had te lang ergens in een autokoffer tijdens de hittegolf gelegen. Ik bestelde geen tweede glas. Mijn vrouw vroeg om de andere helft van haar durum in te pakken, wat in de keuken voor haar werd gedaan.

De rekening rolde uit het printertje en ik kon met de kaart betalen, waarin ik Rinkes digitale vaardigheden herkende.

Er is een tijd geweest dat we buurtwinkel Rinke steunden omdat we die vriendelijke, hun best doende en goed Nederlands sprekende Sri Lankanen alle succes toewensten. Maar nu Rinke teveel succes tentoonspreidt en van ons profiteert en zijn personeel voor onze ogen in zijn zwarte BMW X4 uitbuit, vrezen we dat hij hoogmoedig ten gronde zal gaan en hopen we dat

hij tijdig deemoedig tot inkeer zal komen en de vrouw van Rinke verder voor onze gift-stickers zal zorgen.